

Läsfrämjandeplan Leksands bibliotek 2020/21

*"Framtiden – vi arbetar för att inspirera till läsning.
Vi fortsätter att fokusera på bibliotekets viktigaste uppgift – det läsfrämjande arbetet."*
ur Biblioteksplan 2017-2020

Läsfrämjandearbete med anknytning till MHV/BHV/Familjecentralen

- **Föräldragrupper** bjuds in till biblioteket när barnen är 8 månader. Vi informerar om läsning för barn och om vad biblioteken erbjuder barn och familjer. Äppelhyllan, Föräldrahyllan och hyllan med barnböcker på olika språk visas. Samarbeta med Studieförbundet.
- **FC-teamet** - biblioteket är en aktiv part i samarbetet kring föräldrautbildningen med andra aktörer från kommun och region.
- **Språkslingan Dalarna**, ett språknätverk under uppbyggnad, som leds av Länsbibliotek Dalarna. Målet är en hållbar struktur för arbetet med läsning som verktyg för små barns språkutveckling (0-3 år), framför allt berörs samarbetet bibliotek-BHV-förskola. Leksand är en av tre pilotkommuner.
- **Biblioteket delar ut en bokgåva** till alla barn som fyller två år.
- **Läsande väntrum** – biblioteket förser Familjecentralens och folktandvårdens väntrum med böcker.

Läsfrämjandearbete med anknytning till förskola

- **Litteraturprofilerade förskolor** – verksamhet under utveckling med samtliga nio kommunala och fyra fristående förskolor. Två förskolor är diplomerade, och vi räknar med fler diplomeringar framöver. Ett antal kriterier måste uppfyllas för diplomerings och litteraturprofilen förutsätter ett tätt samarbete förskola-bibliotek. Böcker och läsning används av pedagogerna på ett medvetet sätt i det dagliga arbetet. Arbetssättet innebär att varje förskola väljer en bok att arbeta med intensivt under hela läsåret, samma bok för hela förskolan. Vid bokombudsträffarna delas idéer och tips på hur arbetet med böcker kan gå till. Via kommunikationskanalen Teams delar kommunala förskolor tips i gruppen "Glo&no/Skryt&byt". I en litteraturprofilerad förskola informeras och inspireras vårdnadshavare om läsningens betydelse och böcker ska finnas tillgängliga för barnen, på förskolan och för hemlån. Litteraturprofilarbetet leds av en projektgrupp, där förskolerektor, specialpedagog, ateljérista och barnbibliotekarie ingår.
- **Bokombud** finns vid alla kommunala och fristående förskolor. Träffar ordnas 4 ggr/år på biblioteket. Varje träff innehåller idéutbyte och en längre bokpresentation. Samarbetet mellan bokombud och bibliotek är mycket aktivt och utvecklas ständigt.
- **Biblioteksbesök av förskolegrupper**. Huvudbiblioteket öppnar vardagar 08.00, vilket passar förskolorna. Vi möter i mesta möjliga mån upp grupperna vid besöken, såsom pedagogerna önskat. Vid filialbiblioteket plockas böcker lämpliga för förskolan fram i förväg inför besöken.
- **Temalådor med böcker**. Lådorna har två syften: pedagogerna använder böckerna i verksamheten, och barn och föräldrar lånar hem böcker. 30 lådor finns att låna. Nya lådor planeras i samarbete med bokombuden. Temalådor kan skickas med internposten, viktigt särskilt för förskolor utanför

centralorten. Under en treårsperiod sker nu ett utbyte av temalådorna.

- **Äppelhyllan** har en central placering i barnbiblioteket, visas alltid vid gruppbesök och utvecklas i samråd med förskolepersonal och andra berörda målgrupper.
- **Språkhyllan** - samråd med pedagoger och föräldrar kring böcker till flerspråkiga barn. Vi gör egna tvillingpaket av bok på svenska + annat språk. Tvillingpaket finns på: amhariska, arabiska, dari, engelska, finska, holländska, italienska, japanska, kurdiska, lettiska, litauiska, persiska, polska, ryska, samiska, serbiska, somaliska, spanska, thai, tigriska, turkiska och tyska. Vi lånar ut Talking Pens tillsammans med böcker.
- **Vårsalongen**, utställning för förskolor och grundskolor/Skapande skola, vartannat år i Leksands kulturhus museum. Tema bestäms i samarbete med bokombuden, och har för förskolans del alltid anknytning till böcker och läsande. Temat 2021 är KÄRLEK. Valet av förskolornas litteraturprofil-bok sker med temat som utgångspunkt.
- **Allas barnbarn**. Sex pensionärer läser böcker och berättar i förskolorna och på biblioteket. 2019 hölls 297 lässtunder. Samarbete med ABF och Skådebanan Dalarna.
- **Minibio** - förskolor kan boka filmvisning på biblioteket. 20 filmer finns att välja mellan och böcker finns för förskolornas efterarbete.
- **Föräldramöten** – barnbibliotekarien föreläser på temat *Därför ska du läsa för ditt barn!*

Läsfrämjandearbete med anknytning till skola och skolbibliotek

- **Skolbibliotek** finns på alla kommunala grundskolor. De två friskolorna i kommunen lånar på folkbiblioteket.
- **År F:** biblioteksintroduktion för alla elever med visning av skolbiblioteket och utdelning av lånekort.
År F-6: alla elever har inbokade lånetider minst varannan vecka i skolbiblioteket, då skolbibliotekarierna ger elever boktips genom bland annat bokprat och högläsning. Mycket samarbete sker med lärarna inför temaarbeten och gruppläsning/högläsning.
År 7-9: alla elever har tillgång till ett skolbibliotek bemannat minst två dagar/vecka.
Gymnasiet: biblioteket är öppet måndag-fredag kl. 8-16 alla skoldagar och bemannat med bibliotekarie på 50%.
- **Gruppläsningsdepå** på folkbiblioteket för utlån i grundskolan, även klassuppsättningar.
- **Parläsning**, hylla med parläsningsböcker finns på några av skolbiblioteken.
- **Legimus** – grundskole- och gymnasieelever med läs- och skrivsvårigheter får hjälp genom egen nedladdning. Gymnasieelever också via scanning av dokument och talsyntes.
- **POP-UP-bibliotek** på gymnasiet finns två bokhyllor ute i skolan där elever kan låna pocketböcker utan att registrera lånen. Boktips och nya böcker i skolans Veckoblad och på lärplattformen Vklass.
- **Skolbibliotekens konto på Instagram** *leksandsskolbibliotek* används för läsfrämjande.
- **Samarbete med pedagoger** kring böcker till flerspråkiga elever. Tvillingpaketen används också i grundskolan.

- **Samarbete med specialpedagoger** hur biblioteken kan stödja arbetet med läs- och skrivutveckling i för-, grund- och gymnasieskolan.

Folkbibliotekets läsförmedlande arbete och andra aktiviteter gentemot barn/unga på fritiden

- **"Kaklet"** - fortsatt utvecklande av vår ungdomsavdelning. Vi gör nu en extra satsning på programaktivitet med litteratur i fokus. Vi vill att detta blir en plats där unga människor kan mötas och utvecklas genom trivsam atmosfär och olika former av programverksamhet.
- Vi köper mycket **ny litteratur** och andra medier för målgruppen, och gör en extra satsning på poesi, HBTQ, engelsk skönlitteratur, samt faktaböcker för ungdomar. Vi räknar med ökade inköp överlag, och i samråd med ungdomarna.
- **CV och arbetsansökningar** – möjlighet för unga 16-30 år att boka en bibliotekarie.
- **Bokfika för barn 10-14 år.** Vi fikar och pratar om böcker tillsammans varannan vecka under vår/höst.
- **Bokfika för unga 16-30 år.** Uppsökande verksamhet förlagd till Västanviks folkhögskola, där vi fikar och pratar böcker tillsammans varannan vecka.
- **Rollspslsgrupper** med unga som träffas regelbundet i samarbete med spelföreningen Valkyr.
- **Filmklubb för barn/unga/familjer.** Filmvisning för medlemmar i kulturhusets bio, främst på loven.
- **Barnteater** och andra föreställningar.
- **Sommartävling** för tre åldersgrupper med bokpriser.

Folkbibliotekets läsförmedlande arbete och andra aktiviteter gentemot vuxna

- **Afternoon Read**, högläsning med te och tilltugg, 6 ggr vår/höst. Vi läser noveller och utdrag ur romaner.
- **Boktipsarfrukost** – biblioteket bjuder på frukost och vi tipsar varandra om böcker.
- **Bokcirklar** – vi läser och diskuterar böcker tillsammans.
- **Biblioteksvisningar SFI** och Teckenspråksskolan i Västanvik
- **Högläsning Leksand/Rättvik**, läsombud för äldre i samarbete med Studieförmedlandet.
- **Lätilläst bokcirkel.**
- **Författarbesök.**
- **Boken kommer**, böcker körs ut till låntagare som inte kan ta sig till biblioteket, ett samarbete med Röda korset.
- **Daisy**, vi laddar ner och registrerar för egen nedladdning. Vi lånar även ut Daisyspelare.
- **Inköpsförslag**, en möjlighet för alla låntagare att påverka bibliotekets bestånd.

- **Boktipsarstickor** i böckerna (Ny spänning, Omtalad just nu, Feelgood m fl).
- **Temaskyltningar** med anknytning till pågående utställning eller andra aktuella händelser lokalt eller globalt, byts ut regelbundet.
- **Släktforskning**, i samarbete med Föreningen Dalfolk.
- **Musiklyssning**, 6 ggr vår/höst. Klassisk musik, musikaler och filmmusik presenteras.
- **IT-träffar** för äldre med olika teman, i samarbete med Studieförbundet.
- **Digitalvecka** höst och vår med ett antal aktiviteter.
- **Boka en bibliotekarie**, våra besökare kan boka en timmes IT-handledning.
- **Föreläsningar**.
- **Mindre utställningar**, böcker skyltas i anslutning till temat.
- Vi anordnar program i anslutning till **Frimärkets dag**, **Stora bokbytdagen** och **Världsbokdagen**.
- **Sommartävling** för vuxna med bokpriser.

Inköp av medier för barn/unga till folk- och skolbibliotek – prioriterade områden 2020/2021:

- **"Kaklet" - avdelningen för ungdomar och unga vuxna** utvecklas, ökade inköp för målgruppen, på svenska, engelska och andra språk. Vi utökar inköpen inom poesi, fakta och HBTQ-litteratur. Inköp i samråd med ungdomarna.
- **Litteraturprofilerade förskolor och temalådor**, ökade inköp av framförallt småbarns- och bilderböcker, men även lättare facklitteratur. Temalådorna byts ut och förnyas under en treårsperiod.
- **Språk** - vi köper barn- och ungdomslitteratur på de språk som det finns behov av och som efterfrågas till folk- och skolbibliotek.
- **Normkritisk litteratur** – inköp till skolbibliotek.
- **Inköpsförslag** från barn/unga.
- **Äppelhyllan** – inköp i samråd med målgruppen/företrädare.